

Az iskolai dokumentumok nyelvéről

Az új tanügyi vagy oktatási törvény, az 1. törvény, a 2011. január 10-i 18. Hivatalos Közlönyben jelent meg. Ennek 10. szakasza 4. bekezdésében az áll, hogy az oktatásban (a tanügyben) azok az okmányok csak román nyelven állíthatók ki, amelyeket majd miniszteri rendelet nevesít, míg a többi tanügyi irat, föl egészen az egyetemi oktatásig, az oktatási nyelvén íródhatnak..

Az oktatási törvény 12. alfejezete (Invatamintul pentru persoanele apartinand minoritatilor nationale), a 45. szakasz 14. bekezdésében kimondja, hogy a nemzeti kisebbségek nyelvén történő oktatási intézményekben, a belső kommunikációban és a szülőkkel történő kapcsolattartásban az oktatás nyelve is használható. (se poate folosi si limba de predare). Majd tovább, a szakasz 15. bekezdésében kimondják azt is, hogy bizonyos iskolai szinteken a tanulók minősítésének közlése, írásban és szóban a tanulás nyelvén történik.

Ezek ideig jó hírek, viszont a nagy nehezen megszületett miniszteri rendelet szerint (a 2011. december 13-i keltezésű, 6551. számú, a 2011. december 20-i . Hivatalos Közlönyben), a kizárólag csak román nyelven kiállítható tanügyi okmányok jegyzéke igen hosszú, aminek betartása, érvényességi szempontból, alapfeltétel. Ezt tehát a nemzetiségi nyelven oktató iskoláknak is ismerni kell, nem beszélve arról, hogy betartása kötelező! A megfogalmazásból (‘kizárólag’ román nyelven) következik, hogy ezen dokumentumok esetén a kétnyelvű változat alkalmazása is vitatható. (Bár ezen a téren azért nyilván érdemes lehet kísérletet tenni.)

Különösen vitatható, hogy a rendeletben nevesítve szerepel az ellenőrző könyvecske, mint kizárólag román nyelven kiadható dokumentum. Kérdés, amit nyilván újabb jogi eljárás fog eldönteni, hogy ebben az esetben, hogyan érvényesülhet kisebbségi nyelven oktató iskolákban a tanügyi törvény azon előírása, amely szerint elemi szinten az minősítéseket írásban az oktatás nyelvén kell közölni.

Fontos és inkább rossz hír, hogy a helyi közigazgatási törvény 17. szakaszából ismert nyelvhasználati küszöb, és általában a helyi közigazgatási törvény feltehetően nem vonatkozik az oktatási intézményekre. Ugyanis az oktatási intézmények a jelenlegi szabályok szerint nem sorolhatók a helyi közigazgatás intézmények közé (mint valamikor, 89 előtt). Miért? Mert van egy olyan alkotmányos alapelve Romániában, hogy az általános törvény és a külön, specifikus törvény relációban mindig a különtörvényi előírásokat kell alkalmazni. Ez az ami itt is érvényesül, azaz, amit az új oktatásügyi törvény kimond, az az irányadó, és az oktatási törvény jelen esetben ezen a területen specifikus törvényként felülírja a helyi közigazgatási törvényt! Viszont azokon a területeken, amelyben nincs külön szabályozás, a helyi közigazgatási törvény előírásai érvényesek – így például a legalább 20%-ban magyarok által lakott településeken – elvileg az összes oktatási intézményen kétnyelvű táblák lennének elhelyezendőek, még ha az adott intézményben nincs is magyar nyelvű oktatás.

Összefoglalva : továbbra is vannak igen nagy számban olyan okiratok, amelyeket csak román nyelven lehet vagy szabad kiállítani (lásd a 2011, az 5565. számú oktatásügyi miniszteri rendeletben), viszont a szülőkkel történő kapcsolattartásban, nemkülönben belső kommunikációban az oktatási nyelv írásbeli használata is megengedetté vált, ami komoly változásokra ad lehetőséget!